

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВСП «БОБРИНЕЦЬКИЙ АГРАРНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ІМ. В. ПОРИКА
БІЛОЦЕРКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО АГРАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»**

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ГРУНТОЗНАВСТВО»

галузь знань	Н - Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина
спеціальність	Н1 Агрономія
кваліфікація	фаховий молодший бакалавр з агрономії
відділення	Агрономія та землевпорядкування

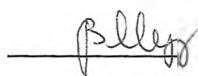
Програма навчальної дисципліни «Грунтознавство» для здобувачів фахової передвищої освіти за спеціальністю Н1 Агронімія кваліфікації «фаховий молодший бакалавр з агрономії». – Бобринець: ВСП «Бобринецький АФК ім. В. Порика БНАУ», 2026. – 20 с.

Укладач О.А. Ланчуковська. – викладач агрономічних дисциплін, спеціаліст першої кваліфікаційної категорії

Програму схвалено на засіданні циклової комісії спеціальності 201 Агронімія

Протокол № 6 від 23.01 2026 р.

Голова циклової комісії

Вікторія МУЗИКА

Схвалено методичною радою ВСП «Бобринецький АФК ім. В. Порика БНАУ»

Протокол № 5 від 16.01 2026 р.

Голова методичної ради

Тетяна БОНДАРЄВСЬКА

© Ланчуковська О. А., 2026 рік

ЗМІСТ

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	4
2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ГРУНТОЗНАВСТВО»	5
3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ	7
4. СФОРМОВАНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ	7
5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ГРУНТОЗНАВСТВО»	9
6. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	11
7. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	13
7.1. ЛЕКЦІЇ	13
7.2. ЛАБОРАТОРНО - ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ	16
7.3. САМОСТІЙНА РОБОТА	16
8. МЕТОДИ НАВЧАННЯ	17
9. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ	18
10. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	18
11. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	18
12. ПЕРЕЛІК НАОЧНИХ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ	19
13. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ	19

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Згідно з навчальним планом на 2025-2026 навчальний рік, на вивчення дисципліни «Грунтознавство» (ОК12) для денної форми навчання виділено всього 120 академічних годин (4 кредити ECTS), у т.ч. аудиторних – 60 годин (лекції – 50, лабораторні заняття – 8, практичні заняття – 2 години), самостійна робота студентів – 60 годин.

Опис навчальної дисципліни за показниками та формами навчання наведено в таблиці:

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-професійний ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів відповідних ECTS – 4	Галузь знань Н - Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина	Обов'язкова
Модулів – 3	Спеціальність – Н1 Агрономія	Рік підготовки 1-й
Змістових модулів – 3		Семестр 2-й
Загальна кількість годин 120		Лекції 50 годин
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 СРС – 2	Освітньо-професійний ступінь фаховий молодший бакалавр	Лабораторні заняття 8 годин
		Практичні заняття 2 години
		Самостійна робота 60 годин
		Вид контролю: диференційований залік

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ГРУНТОЗНАВСТВО»

Метою вивчення дисципліни «Ґрунтознавство» є – сформувані у студентів поняття про визначальне значення ґрунту у природі та суспільстві, надати комплекс знань та умінь щодо раціонального використання та охорони ґрунтів, уникнення негативних наслідків антропогенної діяльності на їх властивості, а також збереження і відтворення ґрунтової родючості.

Завданням навчальної дисципліни є:

- сформувані уявлення про походження ґрунтового покриву, його нерозривний зв'язок з геологічною будовою Землі.
- надати знання щодо особливостей ґрунтового покриву України, його трансформації під впливом природних і антропогенних факторів та методів регулювання стану ґрунтових ресурсів.
- навчити сучасним методам дослідження стану ґрунтів.
- сформувані у студентів навички по визначенню факторів ґрунтоутворення, типів ґрунтоутворюючих порід, ерозії ґрунтів.
- ознайомити з основними завданнями охорони ґрунтів та навчити прийомам раціонального землекористування.
- оволодіння студентами основами техніки польових досліджень ґрунтів, методикою опису ґрунтового розрізу та методологією використання ґрунтових карт і картограм.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен **знати**:

- структуру й методологію геологічної науки, її зв'язок з ґрунтознавством та іншими науками сільськогосподарського напрямку;
- роль геологічних процесів у ґрунтоутворенні;
- структуру й методологію ґрунтознавчої науки, зв'язок її з іншими природничими науками;
- роль фізичних, хімічних, фізико-хімічних та біологічних властивостей ґрунту у формуванні екологічної стійкості агроландшафтів та врожаю сільськогосподарських культур;
- склад, властивості, генетичне й біологічне значення мінеральної і органічної частини ґрунту;
- загальну характеристику факторів ґрунтоутворення та ґрунтових режимів, їх зв'язок з біогеохімічними процесами і особливостями залягання ґрунтів на земній поверхні;
- поширення ґрунтового покриву в ґрунтових зонах і провінціях України, його властивості, рівень природної та ефективної родючості;

- принципи раціонального землекористування і завдання охорони ґрунтів.

уміти:

- аналізувати фізичні та хімічні властивості мінералів та гірських порід;
- аналізувати ґрунт у польових умовах, відбирати ґрунтові зразки для лабораторних досліджень на підставі морфолого-генетичної характеристики певного типу ґрунту;

- описувати основні складові ландшафтів та характеризувати природні фактори ґрунтоутворення;
- виконати комплексний аналіз проби ґрунту;
- на базі одержаних експериментальних результатів зробити висновки щодо фактичного стану ґрунту, зробити прогноз щодо подальшого його використання та розробити заходи щодо покращення його властивостей;

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Ґрунтознавство» базується на знаннях таких дисциплін як: «Хімія», «Фізика і астрономія», «Основи екології», «Агрохімія», «Ботаніка з основами фізіології рослин та мікробіології», «Землеробство».

4. СФОРМОВАНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Сформовані компетентності

Символ компетентності	Сформовані компетентності
Загальні компетентності	
ЗК3	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
ЗК5	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
ЗК6	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
СК1	Здатність використовувати базові знання з фахових дисциплін у професійній діяльності.
СК3	Здатність розпізнавати основні типи і різновиди ґрунтів, обґрунтувати напрями їх використання у землеробстві та прийоми відтворення родючості.

Результати навчання

Символ результатів навчання	Результати навчання з дисципліни
РН1	Застосовувати всебічні спеціалізовані емпіричні та теоретичні знання для розв'язання практичних ситуацій у сфері агрономії.
РН4.	Опанувати нові методи і технології, впроваджувати інноваційні принципи і методи для підвищення ефективності виробничої діяльності в агрономії.
РН6.	Виявляти та вирішувати виробничі проблеми з урахуванням зональних умов, а також технологічних, правових, економічних, екологічних та етичних аспектів.
РН8.	Здійснювати первинний лабораторний аналіз зразків ґрунту, рослин і продукції рослинництва.

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ГРУНТОЗНАВСТВО»

Загальний обсяг навчального часу, відведеного на вивчення дисципліни складає 120 годин, у тому числі – 50 годин лекцій, 8 годин лабораторних занять, 2 години – практичних занять, 60 годин – самостійна робота студентів.

Програму дисципліни поділено на три модулі. Модульний контроль проводиться у формі тестових контрольних робіт та включає перевірку виконання індивідуальних завдань та самостійної роботи студентів.

Підсумковий контроль передбачає складання заліку.

Змістовий модуль I – **ОСНОВИ ГЕОЛОГІЇ І МІНЕРАЛОГІЇ.**

Тема 1.1 Вступ. Історія розвитку ґрунтознавства.

Тема 1.2 Походження Землі.

Тема 1.3 Мінерали та гірські породи.

Тема 1.4 Ґрунтоутворювальні породи на території України.

Тема 1.5 Вивчення мінералів, гірських та ґрунтоутворювальних порід.

Тема 1.6 Рельєф, його походження, класифікація.

Змістовий модуль II – **УТВОРЕННЯ ГРУНТУ. СКЛАД І ВЛАСТИВОСТІ ГРУНТУ.**

Тема 2.1 Поняття про ґрунт, місце, роль і функції його в біосфері.

Тема 2.2 Процеси ґрунтоутворення.

Тема 2.3 Морфологічні ознаки ґрунтів.

Тема 2.4 Ґрунтовий профіль.

Тема 2.5 Гранулометричний склад ґрунту.

Тема 2.6 Визначення механічного складу ґрунту найпростішими методами.

Тема 2.7 Хімічний склад ґрунту.

Тема 2.8 Походження і склад органічної частини ґрунту.

Тема 2.9 Ґрунтові колоїди. Поглинальна здатність і фізико-хімічна характеристика ґрунтів.

Тема 2.10 Кислотність і лужність ґрунтів, їх джерела та заходи боротьби.

Тема 2.11 Водні властивості та водний режим ґрунту.

Тема 2.12 Повітряні та теплові властивості ґрунту.

Тема 2.13 Родючість ґрунту.

Змістовий модуль III – **ГРУНТИ УКРАЇНИ.**

Тема 3.1 Класифікація ґрунтів і закономірність їх поширення.

Тема 3.2 Ґрунти Полісся.

Тема 3.3 Ґрунти зони Лісостепу.

Тема 3.4 Вивчення та опис ґрунтів Лісостепової зони України.

Тема 3.5 Ґрунти зони Степу.

Тема 3.6 Вивчення та опис ґрунтів Степової зони України.
Тема 3.7 Ґрунти зони сухого Степу.
Тема 3.8 Вивчення та опис ґрунтів зони сухого Степу України.
Тема 3.9 Ґрунтові карти і картограми, їх значення. Агровиробниче групування та бонітування ґрунтів.

6. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	усього	у тому числі			
		лекції	лабораторні	практичні	с.р.
<i>Змістовий модуль 1. – ОСНОВИ ГЕОЛОГІЇ І МІНЕРАЛОГІЇ.</i>					
Тема 1.1 Вступ. Історія розвитку ґрунтознавства.	6	2	-	-	4
Тема 1.2 Походження Землі.	6	2	-	-	4
Тема 1.3 Мінерали та гірські породи.	6	4	-	-	2
Тема 1.4 Ґрунтоутворювальні породи на території України.	4	2	-	-	2
Тема 1.5 Вивчення мінералів, гірських та ґрунтоутворювальних порід.	4	-	-	2	2
Тема 1.6 Рельєф, його походження, класифікація.	4	2	-	-	2
Разом за модулем 1	30	12	-	2	16
<i>Змістовий модуль 2. – УТВОРЕННЯ ҐРУНТУ. СКЛАД І ВЛАСТИВОСТІ ҐРУНТУ.</i>					
Тема 2.1 Поняття про ґрунт, місце, роль і функції його в біосфері.	6	2	-	-	4
Тема 2.2 Процеси ґрунтоутворення.	4	2	-	-	2
Тема 2.3 Морфологічні ознаки ґрунтів.	4	2	-	-	2
Тема 2.4 Ґрунтовий профіль.	4	2	-	-	2
Тема 2.5 Гранулометричний склад ґрунту.	6	2	-	-	4
Тема 2.6 Визначення механічного складу ґрунту найпростішими методами.	2	-	2	-	-
Тема 2.7 Хімічний склад ґрунту.	4	2	-	-	2
Тема 2.8 Походження і склад органічної частини ґрунту.	4	2	-	-	2
Тема 2.9 Ґрунтові колоїди. Поглинальна здатність і фізико-хімічна характеристика ґрунтів.	6	2	-	-	4

Тема 2.10 Кислотність і лужність ґрунтів, їх джерела та заходи боротьби.	4	2	-	-	2
Тема 2.11 Водні властивості та водний режим ґрунту.	4	2	-	-	2
Тема 2.12 Повітряні та теплові властивості ґрунту.	4	2	-	-	2
Тема 2.13 Родючість ґрунту.	6	2	-	-	4
Разом за модулем 2	58	24	2	-	32
<i>Змістовий модуль 3. – ҐРУНТИ УКРАЇНИ.</i>					
Тема 3.1 Класифікація ґрунтів і закономірність їх поширення.	4	2	-	-	2
Тема 3.2 Ґрунти Полісся.	4	2	-	-	2
Тема 3.3 Ґрунти зони Лісостепу.	4	2	-	-	2
Тема 3.4 Вивчення та опис ґрунтів Лісостепової зони України.	2	-	2	-	-
Тема 3.5 Ґрунти зони Степу.	4	2	-	-	2
Тема 3.6 Вивчення та опис ґрунтів Степової зони України.	2	-	2	-	-
Тема 3.7 Ґрунти зони сухого Степу.	4	2	-	-	2
Тема 3.8 Вивчення та опис ґрунтів зони сухого Степу України.	2	-	2	-	-
Тема 3.9 Ґрунтові карти і картограми, їх значення. Агровиробниче групування та бонітування ґрунтів.	4	2	-	-	2
Залік	2	2	-	-	-
Разом за модулем 3	32	50	6	-	12
Усього годин	120	70	8	2	60

7. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

7.1. ЛЕКЦІЇ

Тема і зміст лекції	К-ть годин
<i>Змістовий модуль 1. – ОСНОВИ ГЕОЛОГІЇ І МІНЕРАЛОГІЇ.</i>	
<p>Тема 1.1 Вступ. Історія розвитку ґрунтознавства. Предмет і зміст ґрунтознавства, зв'язок його з іншими науками. Поняття про геологію і мінералогію, їх взаємозв'язок з ґрунтознавством.</p>	2
<p>Тема 1.2 Походження Землі. Походження Землі, фізичні властивості. Утворення земної кори. Процеси внутрішньої динаміки.</p>	2
<p>Тема 1.3 Мінерали та гірські породи. Утворення, властивості і класифікація мінералів та гірських порід. Вивітрювання мінералів і гірських порід. Фізичне, хімічне та біологічне вивітрювання.</p>	4
<p>Тема 1.4 Ґрунтоутворювальні породи на території України. Поняття про ґрунтоутворювальні породи. Четвертинні осадові породи. Основні ґрунтоутворювальні породи зон України.</p>	2
<p>Тема 1.6 Рельєф, його походження, класифікація. Типи рельєфу: мега-, макро-, мікро-, мезо-, нанорельєф. Вплив рельєфу на розподіл вод, тепла, сонячної радіації та кліматичні умови. Екзогенні процеси, їх роль у змінюванні земної кори. Геологічна діяльність льодовика, вітру, атмосферних вод, річкових вод.</p>	2
Разом за змістовим модулем 1	12
<i>Змістовий модуль 2. УТВОРЕННЯ ҐРУНТУ. СКЛАД І ВЛАСТИВОСТІ ҐРУНТУ.</i>	
<p>Тема 2.1 Поняття про ґрунт, місце, роль і функції його в біосфері. Поняття про ґрунт, його місце та роль у природі й діяльності людини. Фактори ґрунтоутворення, їх взаємозв'язок.</p>	2
<p>Тема 2.2 Процеси ґрунтоутворення. Ґрунтоутворювальний процес, його загальні та специфічні риси. Загальна схема ґрунтоутворювального процесу. Геологічний (великий), біологічний (малий) колообіг речовин у природі.</p>	2
<p>Тема 2.3 Морфологічні ознаки ґрунтів. Фазовий склад ґрунту. Основні морфологічні ознаки генетичних горизонтів.</p>	2

<p>Тема 2.4 Ґрунтовий профіль. Будова профілю ґрунту. Основні типи ґрунтового профілю.</p>	2
<p>Тема 2.5 Гранулометричний склад ґрунту. Поняття про гранулометричний склад ґрунту. Класифікація ґрунтів за гранулометричним складом. Заходи щодо поліпшення та відновлення ґрунтової структури.</p>	2
<p>Тема 2.7 Хімічний склад ґрунту. Валовий хімічний склад ґрунтів. Перетворення поживних речовин у ґрунті. Шкідливі для рослин речовини в ґрунті та шляхи їх видалення.</p>	2
<p>Тема 2.8 Походження і склад органічної частини ґрунту. Склад органічної речовини ґрунту. Гумусоутворення та гуміфікація. Склад і властивості гумусу. Екологічне значення гумусу в ґрунтоутворенні та родючості ґрунту.</p>	2
<p>Тема 2.9 Ґрунтові колоїди. Поглинальна здатність і фізико-хімічна характеристика ґрунтів. Ґрунтові колоїди. Поглинальна здатність і фізико-хімічна характеристика ґрунтів. Склад ґрунтових колоїдів та їх головні ознаки. Поглинальна здатність ґрунту та її види. Ґрунтовий поглинальний комплекс та його характеристики.</p>	2
<p>Тема 2.10 Кислотність і лужність ґрунтів, їх джерела та заходи боротьби. Кислотність ґрунту. Лужність ґрунту.</p>	2
<p>Тема 2.11 Водні властивості та водний режим ґрунту. Роль і значення води в природі та ґрунтових процесах. Форми води в ґрунті, доступність її для рослин. Водні властивості ґрунту, його вплив на ґрунтоутворення та властивості ґрунтів. Водний режим ґрунту, його типи.</p>	2
<p>Тема 2.12 Повітряні та теплові властивості ґрунту. Значення і склад ґрунтового повітря. Форми ґрунтового повітря та повітряно-фізичні властивості ґрунтів. Джерела тепла і теплові властивості ґрунту. Тепловий режим, його значення і шляхи регулювання.</p>	2
<p>Тема 2.13 Родючість ґрунту. Родючість ґрунту. Поняття про родючість ґрунту. Показники родючості: біологічні, агрохімічні, агрофізичні.</p>	2
<p>Разом за змістовим модулем 2</p>	24

<i>Змістовий модуль 3. – ГРУНТИ УКРАЇНИ.</i>	
<p>Тема 3.1 Класифікація ґрунтів і закономірність їх поширення. Поняття про структуру ґрунтового покриву, мета і завдання його дослідження. Таксономічні одиниці ґрунтів. Ґрунтово-географічне районування території України (зони, підзони, область, провінції). Закони горизонтальної і вертикальної зональності. Характеристика земельних ресурсів України.</p>	2
<p>Тема 3.2 Ґрунти Полісся. Територія та ґрунтово-географічна характеристика зони Полісся. Процеси ґрунтоутворення, їх характеристика зони Полісся. Основні типи ґрунтів Полісся та їх агровиробниче оцінювання.</p>	2
<p>Тема 3.3 Ґрунти зони Лісостепу. Територія та ґрунтово-географічна характеристика зони Лісостепу. Процеси ґрунтоутворення та їх характеристика. Основні типи ґрунтів Лісостепової зони, їх агровиробнича оцінка.</p>	2
<p>Тема 3.5 Ґрунти зони Степу. Територія та ґрунтово-географічна характеристика зони. Процеси ґрунтоутворення та їх характеристика. Основні типи ґрунтів степової зони, їх агровиробниче оцінювання.</p>	2
<p>Тема 3.7 Ґрунти зони сухого Степу. Територія та ґрунтово-географічна характеристика зони. Процеси ґрунтоутворення та їх характеристика. Основні типи ґрунтів степової зони, їх агровиробниче оцінювання.</p>	2
<p>Тема 3.9 Ґрунтові карти і картограми, їх значення. Агровиробниче групування та бонітування ґрунтів. Поняття про ґрунтову карту і картограму. Агровиробниче групування ґрунтів. Бонітування ґрунтів.</p>	2
Залік	2
Разом за змістовим модулем 3	14
Всього	50

7.2. ЛАБОРАТОРНО - ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

№ п/п	Назви тем	Кількість годин
<i>Змістовий модуль 1. – ОСНОВИ ГЕОЛОГІЇ І МІНЕРАЛОГІЇ.</i>		
1	Вивчення мінералів, гірських та ґрунтоутворювальних порід.	2
Разом за змістовим модулем 1		2
<i>Змістовий модуль 2.- УТВОРЕННЯ ҐРУНТУ. СКЛАД І ВЛАСТИВОСТІ ҐРУНТУ.</i>		
2	Визначення механічного складу ґрунту найпростішими методами.	2
Разом за змістовим модулем 2		2
<i>Змістовий модуль 3 – ҐРУНТИ УКРАЇНИ.</i>		
3	Вивчення та опис ґрунтів Лісостепової зони України.	2
4	Вивчення та опис ґрунтів Степової зони України.	2
5	Вивчення та опис ґрунтів зони сухого Степу України.	2
Разом за змістовим модулем 3		6
Всього		10

7.3. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ п/п	Назви тем	Кількість годин
1	Антропогенна діяльність та її значення в охороні довкілля.	2
2	Валовий хімічний склад ґрунтів.	2
3	Місце та роль ґрунту в природі й діяльності людини Значення ґрунтознавства.	2
4	Методологія і методи дослідження ґрунту.	2
5	Значення ґрунтознавства для фізичної географії, екології та охорони навколишнього середовища.	2
6	Складення ґрунту. Пористість ґрунту. Новоутворення і включення.	2
7	Фізичні властивості ґрунтів і порід.	2
8	Тверда компонента ґрунтів.	2
9	Органо-мінеральні сполуки в ґрунті. Груповий та фракційний склад гумусу.	2
10	Значення гумусу та регулювання його вмісту. Закономірності розповсюдження гумусових речовин.	2
11	Стан і форми води в ґрунтах.	2
12	Ґрунтовий розчин: його склад і показники. Буферність ґрунту.	2

13	Критерії ґрунтової родючості. Підвищення родючості ґрунту та окультурювання ґрунтів.	2
14	Поняття про природну систему, її будову, властивості та структурну організацію.	2
15	Роль материнської породи у ґрунтоутворенні материнської породи, рельєфу місцевості, діяльності людини.	2
16	Роль первинних продуцентів у процесах ґрунтоутворення.	2
17	<u>Ґрунтова фауна, мікроорганізми та ґрунтоутворення.</u>	2
18	<u>Мікроелементи ґрунтів.</u>	2
19	<u>Радіоактивність ґрунтів.</u>	2
20	<u>Показники окисно-відновного режиму ґрунтів.</u>	2
21	<u>Роль окисно-відновних процесів у ґрунтоутворенні і родючості ґрунтів.</u>	2
22	Роль материнської породи у ґрунтоутворенні.	2
23	Великий геологічний кругообіг речовин. Кора вивітрювання, типи кори вивітрювання. Денатурація.	2
24	Геохімічні бар'єри та ареали акумуляції. Баланс ґрунтоутворення.	2
25	Елементарні ґрунтоутвірні процеси: біогенно-акумулятивні, гідрогенно-акумулятивні.	2
26	Географія ґрунтів. Ґрунтово-географічне районування.	2
27	<u>Ґрунти гірських територій України.</u>	2
28	<u>Ґрунти Кримської гірської області.</u>	2
29	<u>Будова заплав.</u>	2
30	<u>Класифікація заплавних ґрунтів та їх характеристика.</u>	2
Разом		60

8. МЕТОДИ НАВЧАННЯ.

Під час лекційного курсу застосовуються слайдові презентації у програмі Microsoft Office Power Point, відео матеріали, роздатковий матеріал. Широко використовується метод проблемного викладення, дискусійне обговорення проблемних питань.

Практичні заняття проводяться, використовуючи теоретичний матеріал, приймаються рішення щодо застосування того чи іншого елемента з урахуванням даних.

Також використовується виконання індивідуальних та групових завдань, проведення ділових та рольових ігор.

9. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ.

Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться у письмовій формі. Контрольні завдання за змістовими модулями включають тестові питання.

Контроль самостійної роботи проводиться:

- з лекційного матеріалу шляхом складання контрольних тестових завдань;

Кількість отриманих оцінок з кожного виду навчальних робіт за різними формами поточного контролю виставляється студентам у журнал академічної групи.

Поточний контроль рівня знань та умінь студентів здійснюється у формі виконання тестів, дискусійних обговорень. Оцінка оприлюднюється до початку екзаменаційної сесії.

Підсумковий контроль знань у вигляді заліку виставляється за результатами поточного контролю.

10. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

Оцінка за лекційне заняття виставляється за активність студента в дискусії, якість конспекту.

Оцінку на практичному занятті студент отримує за виконані розрахункові, лабораторні роботи, зроблені доповіді, презентації, реферати, активність під час дискусій.

Під час модульного та підсумкового контролю засобами оцінювання результатів навчання з дисципліни є стандартизовані комп'ютерні тести.

11. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Поточний контроль успішності здобувачів фахової передвищої освіти здійснюється за чотирирівневою шкалою – «2», «3», «4», «5».

Критерії оцінювання результатів навчання за чотирирівневою шкалою

Бали	Критерії оцінювання
«Відмінно»	Отримують здобувачі освіти, які виявили всебічні, систематичні і глибокі знання навчального матеріалу, вміння вільно виконувати будь – які завдання, передбачені програмою, ознайомлені з основною і додатковою літературою, що рекомендована програмою.
«Добре»	Отримують здобувачі освіти, які засвідчили систематичний характер знань навчально - програмового матеріалу, успішно виконують передбачені програмою завдання, засвоїли основну літературу, рекомендовану програмою.
«Задовільно»	Отримують здобувачі освіти, які виявили знання основного навчального матеріалу в обсязі, необхідному

	для подальшого навчання, які справляються з виконанням завдань, передбачених програмою, ознайомлені з основною літературою, рекомендованою програмою, але допустили помилки у відповіді на екзамені.
«Незадовільно»	Отримують здобувачі освіти, які виявили прогалини у знаннях, припустилися принципових помилок у виконанні передбачених програмою завдань, неспроможні продовжувати навчання в коледжі.

12. ПЕРЕЛІК НАОЧНИХ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ

Наочні засоби:

1. Слайдові презентації у програмі Microsoft Office PowerPoint.
2. Малюнки, таблиці, атласи.
3. Нормативно-технічна документація.

Технічні засоби:

1. Ноутбук.
2. Мультимедіа проектори в навчальних аудиторіях.
3. Комп'ютерний клас для проведення модульного та підсумкового тестового контролю знань студентів.

13. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Бабкіна І.М., Грунтознавство : навч. посіб.– Київ : Науково-методичний центр ВФПО, 2021. – 168 с.
2. Бережняк М. Ф., Якубенко Б. Є., Чурілов А. М., Сендзюк Р. В. Грунтознавство : навч. посіб. для студ. Київ : Ліра-К, 2020. 610 с.
3. Іванік О. М., Менасова А. Ш., Крочак М. Д. Загальна геологія навч. посіб. Київ, 2020. 205 с.
4. Лико Д. В., Суходольська І. Л., Портухай О. І. Географія ґрунтів з основами ґрунтознавства : навч. посіб. Рівне : Зень О. М., 2019. 160 с.
5. Пліско І. В. Ґрунти України: властивості, генезис, менеджмент родючості. Якість орних ґрунтів України. Харків : 2020. 372 с.
6. Цицюра Я.Г., Поліщук М.І. Броннікова. Л.Ф. Грунтознавство з основами геології. Частина II. Генезис, класифікація та властивості ґрунтів. Навчальний посібник. ТОВ «Друк плюс». 2020. 676 с.
7. Юрченко А.А., Миронова І.Г. Грунтознавство: навч. посібник; М-во освіти і науки України, Нац. техн. ун-т «Дніпровська політехніка». – Дніпро : НТУ «ДП», 2022. – 225 с.

Додаткова література

1. Гнатенко О.Ф., М.В. Капштик, Л.Р. Петренко, С.В. Вітвицький. Грунтознавство з основами геології. Навчальний посібник. К.: Оранта. 2005. 648 с.
2. Тихоненко Д.Г., М.О. Горін, М.І. Лактіонов та ін.; Грунтознавство: Підручник. За ред. Д.Г. Тихоненка. К.: Вища освіта. 2005. 703 с.
3. Крикунов, Ю.С. Кравченко, В.В. Криворучко, О.В. Крикунова. Грунтознавство: Лабораторний практикум В.Г. Біла Церква. 2004. 216 с.
4. Купчик В.І., В.В. Іваніна, Г.І. Нестеров та ін.; За ред. В.І. Купчика. К.: Кондор. 2007. 412 с.
5. Назаренко І.І. Грунтознавство: Підручник. І.І. Назаренко. Чернівці. 2003. 400 с. 18
6. 6. Кіт М. Г. Морфологія ґрунтів. Основи теорії і практикум : навч. посіб. / М. Г. Кіт. Львів : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2008. 232 с.
7. Сидякіна О. В., Іванів М. О. Основи геології : навч. посіб. Херсон : Олдіплюс, 2021. 208 с.
8. Шикуча М.К., О.Ф. Гнатенко, Л.Р. Петренко, М.В. Капштик. Охорона ґрунтів: підручник. - К.: Т-во « Знання », КОО. 2004.-398 с.

Інформаційні ресурси

1. <https://kegt.rshu.edu.ua/images/dustan/LLDV.pdf>
2. <https://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Boykava/0036713.pdf>
3. <https://surl.li/cbzuwq>
4. <https://surl.li/hvailk>
5. <https://surl.li/gkcmuk>

